Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0429

(mr. dr. S.O.H. Bakkerus, voorzitter, prof. mr. drs. M.L. Hendrikse,
mr. S.W.A. Kelterman, leden en mr. S.J.A. Koster CPL, secretaris)

Datum uitspraak	21 mei 2024
Klacht van	De consument
Tegen	SRLEV N.V., h.o.d.n., Zwitserleven, gevestigd te Alkmaar, verder te noemen de pensioenuitvoerder
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

Pensioenverzekering. De commissie oordeelt, mede op basis van de bevindingen van de adviserend actuaris, dat er over een periode van drie maanden dubbele premie in het beleggingsdepot van de consument is geïnvesteerd. De pensioenuitvoerder heeft dit zonder toestemming van de consument mogen corrigeren door participaties aan het beleggings-depot te onttrekken teneinde de situatie in overeenstemming te brengen met het pensioenreglement. Deze correctie heeft blijkens het advies van de actuaris op acceptabele wijze plaatsgevonden. De vordering wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de pensioenuitvoerder; 3) de aanvulling op het verweerschrift van de pensioenuitvoerder; 4) de repliek van de consument; 5) de dupliek van de pensioenuitvoerder; 6) de rapporten van de actuaris van Kifid; 7) de pleitnota die de consument ter zitting heeft overgelegd; 8) de na de zitting gegeven reactie van de consument en 9) de reactie van de pensioenuitvoerder hierop.

1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 22 september 2022. Op de hoorzitting was de consument aanwezig, samen met de heer [naam 1]. Namens de pensioenuitvoerder waren aanwezig de heer mr. [naam 2] en de heer [naam 3]. De consument heeft ter zitting een pleitnota ingediend, die onderdeel uitmaakt van het dossier.

1.3 De consument en de pensioenuitvoerder hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

1.4 Na de hoorzitting is de enkelvoudige commissie uitgebreid met de leden prof. mr. drs. M.L. Hendrikse en mr. S.W.A. Kelterman, naar een meervoudige commissie. Partijen zijn hierover geïnformeerd.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft via zijn voormalige werkgever pensioen opgebouwd in een premie-regeling met Zwitserleven als pensioenuitvoerder. In het verleden betaalde de werkgever per 1 april van ieder jaar de premie voor het komende jaar, zo ook per 1 april 2017. Per 1 januari 2018 heeft de werkgever met Zwitserleven afgesproken dat er voortaan maandelijks premie wordt betaald.

2.2 In de brief van 28 april 2020 heeft de pensioenuitvoerder de consument geschreven dat de werkgever bij de wijziging van de premiebetaling de premies over de periode 1 januari 2018 tot 1 april 2018 per abuis dubbel heeft betaald en dat de pensioenuitvoerder die premies ten onrechte aan het beleggingsdepot van de consument heeft toegevoegd. De pensioen-uitvoerder heeft de depotwaarde gecorrigeerd door participaties aan het beleggingsdepot van de consument te onttrekken.

2.3 De consument was het niet eens met de hiervoor genoemde gang van zaken en heeft hierover een klacht ingediend bij de pensioenuitvoerder. Dit heeft niet geleid tot een oplossing waarna de consument de klacht aan Kifid heeft voorgelegd.

De klacht en vordering

2.4 De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder verplicht is de waarde van de onttrokken participaties aan hem te vergoeden. Het is niet gebleken dat de drie maandpremies over de periode januari tot en met maart 2018 van € 189,41 (totaal € 568,24) dubbel aan het beleggingsdepot zijn toegevoegd. Dit blijkt namelijk niet uit het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) over 2018. Maar zelfs als dubbele premies aan het beleggingsdepot zijn toegevoegd, dan nog is de pensioenuitvoerder niet gerechtigd om zonder toestemming van de consument participaties aan zijn beleggingsdepot te onttrekken. Ook hadden de onttrokken participaties een hogere waarde dan het volgens de pensioenuitvoerder ten onrechte toegevoegde bedrag van € 568,24. De consument is door die onttrekking dus benadeeld.

2.5 De consument begroot de waarde van de onttrokken participaties op een bedrag van € 772,35. Dit bedrag vordert hij dan ook van de pensioenuitvoerder.

Het verweer

2.6 De pensioenuitvoerder voert verweer tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Inleiding

3.1 De commissie ziet zich gesteld voor de vraag of er meer premies voor de consument aan het beleggingsdepot zijn toegevoegd dan waarop de consument op grond van de pensioenregeling recht had en, als dat zo is, of de pensioenuitvoerder dit zonder toestemming van de consument mocht corrigeren door participaties aan het beleggingsdepot te onttrekken.

Er is voor drie maanden dubbele premie betaald

3.2 Tussen partijen staat niet ter discussie dat de voormalige werkgever van de consument met ingang van 1 januari 2018 het werkgeversdeel van de pensioenpremie maandelijks in plaats van jaarlijks is gaan betalen. De consument stelt dat de werkgever de maandpremies in de periode januari tot en met maart 2018 niet dubbel aan de pensioenuitvoerder heeft betaald en dat de pensioenuitvoerder die dus ook niet ten onrechte aan het beleggingsdepot heeft toegevoegd.

3.3 De commissie heeft de aan Kifid verbonden actuaris onderzoek naar de premiebetalingen en toevoegingen aan het beleggingsdepot in 2017 en 2018 laten doen. De actuaris heeft vastgesteld dat uit de door de pensioenuitvoerder verstrekte jaarlijkse waardeoverzichten en koersen volgt dat de werkgever per 1 april 2017 de jaarpremie voor de periode tot 1 april 2018 van € 2.272,95 aan de pensioenuitvoerder heeft betaald. De actuaris heeft ook vastgesteld dat die jaarpremie aan het beleggingsdepot van de consument is toegevoegd. Vervolgens heeft de werkgever voor de maanden januari tot en met maart 2018 ook maandpremies betaald, die de pensioenuitvoerder weer aan het beleggingsdepot heeft toegevoegd. De actuaris heeft geconcludeerd dat die drie maandpremies dubbel zijn betaald en toegevoegd aan het beleggingsdepot.

3.4 Dat op het UPO 2018 de volgens de pensioenregeling gestorte jaarpremie genoemd wordt zoals de consument opmerkt, maakt dit oordeel niet anders. Uit de jaarlijkse waardeoverzichten die de actuaris aan haar conclusie ten grondslag heeft gelegd, volgt dat er drie maanden te veel premie is ingelegd. Aan deze overzichten kan op dit punt doorslaggevende betekenis worden toegekend. Het jaarlijks waardeoverzicht is bij uitstek het middel om inzicht te krijgen in de omvang van de stortingen en onttrekkingen terwijl het UPO voornamelijk tot doel heeft de consument inzicht te geven in het verwachte pensioen.

De pensioenuitvoerder mocht de fout corrigeren

3.5 De consument vindt ook dat de pensioenuitvoerder in 2020 geen participaties aan het beleggingsdepot had mogen onttrekken. Hiertoe voert de consument aan dat een eventuele terugbetalingsverplichting slechts op zijn werkgever rust en niet op hem. Indien hij de pensioenuitvoerder wel een geldbedrag verschuldigd was, had de verrekening niet zonder zijn toestemming mogen gebeuren.

De participaties in het depot zijn namelijk zijn eigendom vindt de consument. Ook had de pensioenuitvoerder zijn geldvordering niet kunnen verrekenen door de verkoop van een deel van de participaties. De vordering had hooguit verrekend kunnen worden met een vordering in valuta die de consument op de pensioenuitvoerder heeft. Bovendien was verrekening niet mogelijk, omdat de consument geen opeisbare vordering op de pensioenuitvoerder had. Alleen twee opeisbare vorderingen kunnen met elkaar verrekend worden.

3.6 De pensioenuitvoerder brengt hiertegen in dat door het met terugwerkende kracht per 11 maart 2020 drie maandpremies van € 189,41 (totaal € 568,24) aan zijn pensioenverzekering te onttrekken de pensioenverzekering van de consument weer in overeenstemming is gebracht met het pensioenreglement. Hiervoor was volgens de pensioenuitvoerder geen instemming van de consument nodig.

3.7 De commissie is van oordeel dat de pensioenuitvoerder de te veel in het beleggingsdepot gestorte bedragen zonder toestemming van de consument aan het beleggingsdepot mocht onttrekken. De aanspraken van de consument als deelnemer in een premieregeling worden gevormd door de grootte van de toegezegde premiebetaling, vermeerderd of verminderd met het beleggingsresultaat na investering van deze premies. De dubbel betaalde premies behoren niet tot de pensioenaanspraken van de consument. Voor zover deze premies in het beleggingsdepot zijn geïnvesteerd behoort de hiermee gemoeide waarde aan participaties niet aan de consument toe. Van verrekening zoals de consument veronderstelt, is dan ook geen sprake geweest. De pensioenuitvoerder heeft de gemaakte fout dan ook mogen corrigeren door de ten onrechte gestorte premies aan het beleggingsdepot te onttrekken.

De wijze waarop de onttrekking heeft plaatsgevonden is acceptabel

3.8 Ten slotte voert de consument aan dat de waarde van de onttrokken participaties hoger was dan het volgens de pensioenuitvoerder ten onrechte geïnvesteerde bedrag van € 568,24. De pensioenuitvoerder is bij het aantal te onttrekken eenheden ten onrechte uitgegaan van de (lagere) koersen die op 11 maart 2020 golden terwijl de onttrekking ruim na deze datum heeft plaatsgevonden en de koersen toen hoger lagen. De pensioenuitvoerder ontkent dat de consument benadeeld is door de onttrekking op 22 april 2020 met terugwerkende kracht per 11 maart 2020.

3.9 De commissie heeft de actuaris tevens gevraagd om ook over dit geschilpunt te adviseren. De actuaris heeft geconcludeerd dat de omrekening zoals uitgevoerd door de pensioenuitvoerder acceptabel is. De keuze van onttrekking met terugwerkende kracht per 11 maart 2020 heeft de consument per saldo een klein voordeel opgeleverd. Indien de pensioenuitvoerder zou hebben gekozen voor een omrekeningsdatum in 2018, bijvoorbeeld januari, februari, maart 2018 of in één keer per januari 2018, worden minder participaties onttrokken dan bij de door de pensioenuitvoerder gekozen omrekeningsdatum van 11 maart 2020. De verschillen zijn minimaal. Bovendien had bij een omrekeningsdatum vóór 11 maart 2020 ook het tussenliggende effect op dividendbijschrijving, negatieve risicopremie en beheerskosten moeten worden meegerekend.

3.10 De commissie ziet geen aanleiding om te twijfelen aan de bevindingen van de actuaris en komt tot het oordeel dat de consument niet is benadeeld door de wijze waarop de pensioenuitvoerder de correctie heeft uitgevoerd. De pensioenuitvoerder hoeft de consument dan ook niet te compenseren.

3.11 Op grond van het voorgaande concludeert de commissie dat de klacht van de consument ongegrond is. De commissie zal de vordering van de consument dan ook afwijzen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl